

**Ба Шӯрои диссертациони 6D.KOA-026-и
назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон**

Такриз

**ба автореферати диссертатсияи Аркомиддинзода Шамсиддин
Аркомиддин дар мавзӯи «Таълимоти Ибни Халдун дар бораи ташаккули
сифатҳои иҷтимоии инсон» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзоди
илмҳои фалсафа аз рӯи ихтисоси 09.00.11- фалсафаи иҷтимоӣ**

Дар қисмати муқаддимавии автореферат мубрамияти мавзӯи таҳқиқотӣ, дараҷаи омӯзиши мавзӯъ, иртиботи кор бо барномаҳо ва мавзӯҳои илмӣ, ҳадафу вазифаҳо ва объекту предмети таҳқиқот, асосҳои назариявӣ ва методологии кор, сарчашмаҳои таҳқиқот, навгонии илмӣ ва нуқтаҳои асосие, ки барои ҳимоя бароварда мешаванд, дарҷ карда шуда, дар бораи саҳми шахсии унвонҷӯ ва аҳамияти амалии таҳқиқот, апробатсия ва сохтори кори диссертационӣ маълумот дода шудааст. Дар қисмати асосии автореферат мазмуни кори диссертационӣ ба таври мухтасар инъикос карда шудааст.

Мақсади таҳқиқот таҳлили андешаҳои иҷтимоии Ибни Халдун дар мавриди таъсири муҳит бар сифатҳои иҷтимоии инсон иборат аст.

Муаллифи диссертатсия дар асоси таҳлилу муқоисаи ахбори сарчашмаҳои хаттӣ ва маводи адабиёти илмӣ робитаи муҳит бо омилҳои таъинкунандаи сифатҳои иҷтимоии инсон, аз нигоҳи Ибни Халдун, ба таври мушаххас баррасӣ кардааст. Инчунин Муаллиф таъсиргузори муҳити фикрии замони Ибни Халдун ва муҳити фикрии пеш аз замони Ибни Халдунро мавриди баррасӣ қарор додааст. Бо нақли назария ва андешаҳои донишмандон ҳамчун Масъудӣ, Ибни Асир, Ҳасан ибни Ҳайсам, Ғазолӣ, Ибни Хатиб, Ибни Сино ва дигарон ба ин натиҷа расидааст, ки Ибни Халдун аз навиштаҳову назарияҳову андешаҳои онон баҳра бурдааст.

Муаллифи рисолаи илмӣ қайд намудааст, ки Ибни Халдун яке аз маъруфтарин шахсиятест, ки дар асрҳои XIV ва XV ба баррасии ҷомеаҳои

гуногун пардохта аст. ӯ ҳамчун таърихнигор, сиёсатмадор, файласуф ва адиби тавоно дар муқаддимаи китоби таърихии худ «Ал-ибар» бар таърихнигорӣ ва таърихнигарӣ андешаҳои наву баҳсангезеро матраҳ намуда аст. Ибни Халдун баҳсхоеро дар мавриди равишшиносӣ зикр карда аст, ки бештари онҳо бар асоси тавзеҳу интиқодҳои ӯ нисбат ба гузаштагони худ аст. Марҳилаҳои асосии равиши таҳқиқи Ибни Халдун аз ҷамъоварии иттилооти дуруст бо равишҳои гуногун, нақди ин иттилоот ба воситаи улуми ақливу нақлии он замон, ва ба ҳам пайвастану якпорчасозии онҳо иборат аст.

Хулосаву натиҷаҳои кори диссертатсионӣ ва тавсияҳои амалии аз ҷониби муаллиф пешниҳодшуда барои дарки масъалаи таъсири муҳит ба ташаккули сифатҳои иҷтимоии инсон аз нигоҳи Ибни Халдун, қобилияти баланди эҷодии муҳаққиқ Аркомиддинзода Ш.А.-ро нишон медиҳад.

Натиҷаи ташҳиси автореферати диссертатсияи Аркомиддинзода Шамсиддин Аркомиддин дар мавзӯи «**Таълимоти Ибни Халдун дар бораи ташаккули сифатҳои иҷтимоии инсон**» собит намуданд, ки сатҳу сифати ин кори диссертатсионӣ ба талабот ва меъёрҳои муқаррарнамудаи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ мебошад, аз ин рӯ, онро барои ҳимоя пешбарӣ кардан мумкин аст. Муаллифи кори диссертатсионӣ сазовори дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои фалсафа аз рӯи ихтисоси 09.00.11- фалсафаи иҷтимоӣ мебошад.

**Номзади илмҳои фалсафа, дотсенти
кафедраи "Фанҳои ҷомеашиносӣ"-и
Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон** **Азимова М. М**

